

Bródy Luca Sára: A civil társadalom mozgósítása és a helyi önkormányzatok válsága: valószínűtlen szövetségek?

KRTK Regionális Kutatások Intézete, brody.luca@krtk.hu

Az elmúlt évek során számos kritikus szervezet és mozgalom alakult és vállalt szerepet az egyenlőtlenség különféle formáinak felszámolásában, kezdve a lakhatási problémák kezelésétől a municipalista elképzeléseken át a részvételi mechanizmusok megvalósításáig. A 2019. októberi önkormányzati választások eredményei alkalmat adtak arra, hogy több hasonló kezdeményezés részt vegyen a közügyek szervezésében, és új szövetségeket kössön a helyi önkormányzatokkal. Magyarország politikai-gazdasági helyzete sajátos alkalmat biztosít az efféle kezdeményezéseknek. Az elmúlt évtizedek strukturális átalakulásai fokozatosan szűkülő teret hagytak a civil szervezetek számára, magas fokú politikai függőséggel, jelentősen korlátozva a döntéshozatali folyamatok befolyásolásának képességét. Másrészt, a helyi önkormányzatok hasonló elnyomást tapasztaltak a 2010-es évek központosítási erőfeszítései által, amely még inkább felgyorsult a helyi választások után, és különösen a 2020 tavaszi járvány kitörését követően. Jelen cikk arra törekszik, hogy kifejtse, hogyan mozogtak a civil szervezetek ebben az időszakban a demokratikus és átlátható mechanizmusok előmozdítása érdekében, amelyek akár a nagyobb strukturális változások lehetőségét is magukban hordozzák. Mivel a 2019-es önkormányzati választások után az ellenzéki erők számos településen vették át a hatalmat, az újonnan megválasztott vezetők progresszívebb politikai környezetet ígértek, helyreállítva a bizalmat a civil szféra iránt. A pártpolitikától való függőség elkerülése érdekében a civilek különféle taktikákkal próbálkoztak, hogy elkerüljék a nagy adományoktól és donoroktól való kiszolgáltatottságot. Az ismertség növelésén keresztül a helyi beágyazottság fontossága került előtérbe. Az eredmények arra engednek következtetni, hogy bár a várt civil fellendülés elmaradt, a meglévő szövetségek elmélyülése továbbra is zajlik.

Brucker Balázs: A magyarországi szubnacionális szereplők európai uniós érdekérvényesítési lehetőségeinek új irányai a COVID-19 járvány hatásainak tükrében

KRTK Regionális Kutatások Intézete DTO, brucker.balazs@krtk.hu

A COVID-19 járványnak nem csupán gazdasági-társadalmi és politikai hatásai voltak, hanem megváltoztatta a kommunikációs szokásainkat is: mind a magánéletben, mind pedig a munka világában előtérbe került az online kommunikáció. Ez a változás természetesen nem kerülte el az EU-s intézmények (az EP-képviselők online is részt vehetnek és szavazhatnak a Parlament plenáris ülésén, valamint az Európai Unió Tanácsa és az állam- és kormányfőket tömörítő Európai Tanács ülései is nagyrészt online térben kerülnek megrendezésre) és az azokkal kooperáló hazai (állami és önkormányzati) hivatalnokok, érdekérvényesítő szervezetek, ernyőszervezetek és brüsszeli képviseleti irodák működését sem.

A kommunikációs csatornák megváltozása és nevezetesen az online – hivatali – kommunikáció előtérbe kerülése mindenképpen érdekes és kiaknázandó fejlemény a korlátozott anyagi forrásokkal rendelkező magyar szubnacionális szereplők számára, amelyeknek az uniós csatlakozás óta gondot jelentett a brüsszeli – legtöbbször az EU-s intézmények tőzsomszédságában található, és következésképpen rendkívül drága – képviseleti irodák fenntartása és – részben ezzel összefüggésben – a magyarországi területi és települési érdekeknek az EU-s döntéshozatalba való becsatornázása.

Előadásomban magyar szubnacionális szereplők a COVID-19 járvány előtti és járvány alatti érdekérvényesítési csatornáit vizsgálom. Emellett előadásomban olyan javaslatokat fogalmazok meg a hazai szubnacionális szereplők számára, amelyek révén – kihasználva a járvány következtében megváltozott kommunikációs formákat – még hatékonyabbá tehetik az érdekeik Brüsszelben történő érvényesítését.